

Bijzondere zeilprestaties zijn niet alleen voorbehouden aan mensen uit de categorie Bekende Nederlanders. Zeilen belicht een aantal van die soms vergeten zeilers onder de noemer 'Onbekende beroemdheden'.

Vietnam, 2010.

Jack van Ommen

TAAI EN VINDINGRIJK

“Dat faillissement is het beste wat mij ooit is overkomen.” Jack van Ommen heeft in zijn leven flink wat tegenslagen gehad. Hij leed met zijn *Fleetwood* meerdere malen schipbreuk, kende teleurstellingen in de liefde en verloor een dochter. Desondanks staat de solozeiler zeer positief in het leven. “Dankzij mijn geloof in God vaar ik nooit alleen.”

Tekst MICHEL VAN STRATEN Foto's JACK VAN OMMEN

Een schipbreuk. Een faillissement. Nog een schipbreuk. Een scheiding. Een derde schipbreuk. Een tweede scheiding. Het overlijden van een dochter. Een derde scheiding. Waarschijnlijk zouden dergelijke ervaringen bij veel mensen een blijvende impact op hun gemoedstoestand hebben. Zo niet bij Jack van Ommen. Als ik hem online spreek, hij in Gig Harbor aan de westkust van de Verenigde Staten, ik achter mijn laptop in Nederland, lijken deze gebeurtenissen slechts voetnoten in de loop van het gesprek. Uit de manier waarop de nu 85-jarige Van Ommen zijn (zeilers)leven beschrijft, spreekt bovenal levenslust en blijheid.

Fatale schipbreuk

Het is 2013 als Van Ommen een schipbreuk lijdt die hem bijna fataal wordt. De dan 77-jarige solozeiler is vanuit Zuid-Frankrijk in zijn houten *Fleetwood* vertrokken richting Mallorca voor een van de laatste etappes van zijn wereldomzeiling. Hij is dan al negen jaar onderweg. De AIS werkt niet, de accu's raken leeg en de motor start niet. “Ik had geen andere keuze dan te proberen een haven in te zeilen of een ankerplaats te vinden,” zo beschrijft hij de situatie in zijn boek *Soloman*. Hij krijgt een aantal stormen over zich heen. Het plan is om vaart te minderen om bij daglicht de haven van Ibiza te kunnen aanlopen. “Midden in de nacht legde ik de boot bij en verzekerde mij een paar keer van mijn heel

langzame, zijdelingse koers op de elektronische kaart. Alles in orde. Ik dreef richting de haven van Ibiza. Eindelijk kon ik mijn laarzen uittrekken en in de slaapzak kruipen. Vier uur later werd ik met slaapzak en al op de vloer gekwakt.” *Fleetwood* bevond zich niet bij Ibiza, maar bij het verderop gelegen eilandje Tagomago. Terwijl Van Ommen sliep, was de wind gedraaid. “Ik had een wekker moeten zetten. Na 40.000 zeemijlen solo te hebben gezeild had ik beter moeten weten.” Van Ommen bevindt zich zittend op een steile helling, koud en nat. Hij tuurt naar beneden, waar zijn boot het gevecht met de elementen aan het verliezen is. “De geur van salie wordt vermengd met die van vuursteen, door de ijzeren kiel die tegen de rotsen slaat. (...) De wild zwaaiende mast schudt en kraakt als het de steile rotswanden aan beide kanten raakt.” Langzaam begint tot hem door te dringen wat dit betekent: “Een stuk van mijn leven wordt afgesloten. Een deur wordt voor mijn neus dichtgegooid. Mijn boot, mijn huis, mijn dromen, alles wat ik bezit, wordt met iedere nieuwe aanslag van een massa wit schuimend water in stukken geslagen. Al mijn aardse bezittingen verdwijnen 20 meter onder me. *Fleetwood* was mijn enige onderdak sinds ik negen jaar geleden, ik was toen 68 jaar, uit Amerika vertrok.” In zijn boek mijmert hij over de paar spaarcenten die hij heeft “en wat kleinigheden in schoendozen bij mijn dochters in Amerika.” Maar dan: “Hoewel ik nog doodsme ben en het nog niet helemaal

kan bevatten, begint er al een gevoel van opwindning en verwachting in me te groeien. Daarbij ook een gevoel van opluchting. Dat verrast me. Ik hoef me niet langer zorgen te maken om de verwachtingen van anderen en de verwachtingen die ik mezelf heb opgelegd waar te maken.”

Een engeltje op de schouder

Die flexibiliteit en de geestelijke soepelheid waarmee hij zich snel aan de veranderde omstandigheden aanpast, lijken de levenshouding van Van Ommen te kenmerken. Daarin speelt zijn geloof in God een bepalende rol, blijkt al uit de ondertitel van zijn boek *Alleen op zee met God en AOW*, en ook uit wat hij me daarover vertelt. “Geloof is het allerbelangrijkste voor mij. Het heeft ook veel te maken met het alleen kunnen zijn, omdat ik voel dat ik nooit alleen ben. Ik heb een engel op mijn schouder zitten.” Van Ommen schiet in de lach, en vult aan: “Dat is ook wel uitgekomen met mijn drie schipbreuken.” Die heeft hij immers overleefd. “Als mijn boot tijdens die eerste schipbreuk in dat fjord 10 meter verderop klem was komen te zitten, had ik geen enkele kans gehad van de boot te stappen.” De schipbreuk die hem bijna fataal was geworden, werd uiteindelijk dus een opluchting. “Door die schipbreuk viel er een last van mijn schouders.” Het betekende zelfs een positieve wending. Met veel enthousiasme beschrijft hij het gevoel dat hem toen bekoor: “*God has another plan for me and I'm excited!*”

Solozeilen is niet voor iedereen, je moet er enige taaheid voor hebben

Ook zijn faillissement had een dergelijke uitwerking. “Dat is het mooiste wat me ooit overkomen is,” vertelt de voormalige miljonair. “Mijn beste jaren kwamen daarna. Ik kwam erachter dat het enige wat mij plezier en dankbaarheid in het leven geeft, niks met geld van doen had. Ik realiseerde me toen dat mijn vrienden, mijn familie...” Van Ommen onderbreekt zichzelf: “Er was een moment dat ik nooit zal vergeten: ik zat op het terras van het appartement dat ik had gehuurd, aan het water, de zon scheen, en ik had een kopje koffie voor me staan. En opeens dacht ik: wat heb ik nog meer nodig?”

Solo, maar nooit alleen

Van Ommen omschrijft zichzelf door zijn geloof als “een solozeiler die nooit alleen vaart”. Maar toch solo, dus. Waarom? Van Ommen antwoordt met een zwaar Amerikaans accent; hij woont het grootste deel van zijn leven aan de overkant van de Atlantische Oceaan: “Als tiener was ik al vaak in mijn eentje op stap.” Later, toen hij een bedrijf startte, kon hij naar eigen zeggen wel goed met anderen samenwerken, maar deed hij alles toch het liefste zelf. “Ik had het geduld niet om uitleg te geven aan

FLEETWOOD

‘Voorbije snellend hout’, in letterlijke vertaling, is een multiplex houten Naja 30. Komend uit een familie van mastmakers en opgegroeid met de geur van houtkrullen in de winkel van zijn opa, kon het niet anders of Jack van Ommen zou een zelfverklaard *wooden boat addict* worden. Toen hij in het maandblad van de Britse *Timber Trade Federation* een artikel zag over een zelfbouw pakket van multiplex, was hij verkocht. Hij bestelde direct zo’n pakket zonder een dergelijke boot ooit in het echt gezien te hebben.

Lengte over alles	9,14 m
Lengte waterlijn	7,74 m
Breedte	3,15 m
Diepgang	1,77 m
Bouwjaar	2002

mijn personeel. Ik deed het, vond ik, zelf beter.” Privé geldt ook zoiets: “Ik zou heel graag een bijzondere, mooie zonsongang delen met een vriend of een geliefde. Maar toch, het grootste voordeel [van solozeilen] is de onafhankelijkheid. Ik kan gaan en komen waar ik maar wil.”

Hallucineren

“Solozeilen is niet voor iedereen,” zegt Van Ommen. Je moet er enige taaheid voor hebben, zo blijkt uit zijn verhaal over gestoei in slecht weer nabij de Californische kust. “De wind is krachtiger geworden, tegen de 35 knopen,” schrijft hij als hij eind 60 is. “Dit wordt te veel voor de drie raffen in het grootzeil en mijn kleinste fok. Het weerbericht waarschuwt voor ruwe zee bij Santa Barbara. Ik besluit om Morro Bay te proberen. Maar dat lukt ook niet. Ik besluit voor de wind terug te zeilen naar Monterey. De wind wordt nog sterker, rond 40 knopen, de snelheid van de boot loopt op tot 8 knopen en af en toe surft de boot. De Navik [windvaan] kan dit niet aan, dus de fok naar beneden en onder top en takel verder. (...) Het tandrad van de windvaan valt geregeld uit en ik moet het er aldoor weer in terug duwen. Het is nu donker geworden en het regent nog altijd. Het is onmogelijk om in deze condities en in het duister de windvaan te repareren. Ik ben nu aangewezen op sturen met de hand en kan geen moment weg van het roer. Ik ben doodmoe. De accu’s worden door de donkere dag niet genoeg bijgeladen door het zonnepaneel – het vermogen is te laag om de motor te starten. Ik vrees dat ik dit niet aankan. Ik roep de kustwacht op via de marifoon voor hulp. Drie uur later vinden ze mij. Ik hoorde later dat van de twaalfkoppige bemanning op deze cutter van 30 meter alleen de schipper en één matroos niet zeeziek waren toen ze mij vonden.”

De kustwacht biedt een sleepverbinding aan. “Met mijn laatste krachten breng ik de sleeptros en een zeeanker aan boord. De golven zijn zo hoog dat ik de top van de mast van mijn redder geregeld uit het zicht verlies. Ik moet aan de helmstok blijven staan in regen en wind. Het zoeklicht van

WIN DIT BOEK

Het boek dat we dit keer onder de lezers van *Zeilen* verloten, is *SoloMan – Alleen op zee met God en AOW* van Jack van Ommen. Wil je daarop kans maken, mail dan je motivatie naar: info@zeilen.nl.

Op de Main in 2010.

► Schipbreuk, november 2013, Tagomago.

▼ De Jester Award.

de reddingboot flitst door de regen en ik begin te hallucineren; ik word door de grachten van Amsterdam getrokken, onder bruggen door.”

Champagnekurk

Naast taai moet een solozeiler vindingrijk zijn. Wanneer Van Ommen in een later deel van zijn wereldreis van de Noordzee op weg is naar de Zwarte Zee, begint midden op de Donau de motor van zijn boot ineens langzamer te lopen. Hij schrijft: “Als ik het luik boven de motor open, in de kuipvloer,

▼ Bij WSV de Schinkel.

zie ik water naar binnen stromen. De schroefas is verdwenen. Ik pak de gereedliggende pluggen, maar die zijn te lang voor de ruimte tussen de transmissie en het gat. Ik vind een champagnekurk.” Die probeert hij in het gat te krijgen, maar dat is “een zenuwenwerk terwijl het water door het gat van 25 millimeter spuit.” Na wat gestoei is het gat gedicht en het lek gestopt.

Van dag tot dag

Na een ‘ronde Europa’ als een van de laatste hoofdstukken van zijn (onderbroken) wereldreis, vaart Van Ommen terug naar Gig Harbor, aan de westkust van Noord-Amerika. Twaalf jaar na zijn vertrek heeft hij in totaal 54.324 zeemijlen afgelegd. Hij is dan 80 jaar.

Naar aanleiding van zijn bijzondere solo-prestaties ontving Van Ommen in 2020 de Jester Award, vanwege zijn “inspiratie voor aspirantzeilers van alle leeftijden om langeafstandsreizen in kleine boten te ondernemen,” aldus de Ocean Cruising Club. Dat hij in zijn leven het een en ander heeft meegemaakt, is wel duidelijk. Zou hij, terugkijkend, dingen anders hebben gedaan? Ik vraag het hem. Over het antwoord hoeft hij niet lang na te denken: “Ja, zeer zeker,”

ONTMOETING MET JANNEKE EN WIETZE

Jack van Ommen ontmoette tijdens zijn wereldomzeiling de ons bekende Janneke Kuysters en Wietze van der Laan. Scan de code en lees de column die Janneke daar destijds over schreef.

VOLG JACK VAN OMMEN

Op SoloMan.nl, waarop Jack van Ommen zijn boek presenteert, is een ontvondende foto te zien van het wrak dat restte na de schipbreuk van zijn *Fleetwood*. Ook is er informatie te vinden over zijn andere boek, *De Mastmakersdochters*, een verhaal waarvoor Van Ommen heeft geput uit de memoires van zijn moeder, een van de twee bedoelde dochters, uit zijn familie van mastmakers.

Op Cometosea.us beschrijft Van Ommen sinds april 2009 zijn zeilreizen met *Fleetwood*. Scan de code.

zegt hij. “Maar ik kijk vooral naar hoe dingen hebben uitgepakt. Daar ben ik heel tevreden mee. Verder leef ik van dag tot dag en zie ik wel wat er komt. Tot nu toe is het allemaal heel goed gegaan,” besluit Van Ommen met een lach.

Ik vraag de nu 85-jarige Van Ommen of hij nog vaarplannen heeft. Een ‘nee’ had me heel logisch geleken voor iemand van zijn leeftijd, maar daar is bij hem geen sprake van, zo blijkt wanneer hij antwoord geeft: “Het idee was om met deze boot via de Canarische eilanden en de Caraïben weer terug te zeilen naar Amerika. Verder heb ik geen plannen.” Direct gevolgd door: “Maar ik heb ook wel ergens in mijn achterhoofd om vanuit Nederland via de Middellandse Zee en het Suezkanaal terug te gaan naar de westkust van Amerika.” Alsof hij zich zou moeten verontschuldigen voor zijn ideeën over de route voegt hij toe: “Want via Kaap Hoorn, daar heb ik geen zin in.”